

สถานการณ์แบไรต์

นางสาวรักเร่ เกื่อนเมฆ
กลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจ
กองบริหารจัดการวัตถุดิบอุตสาหกรรม

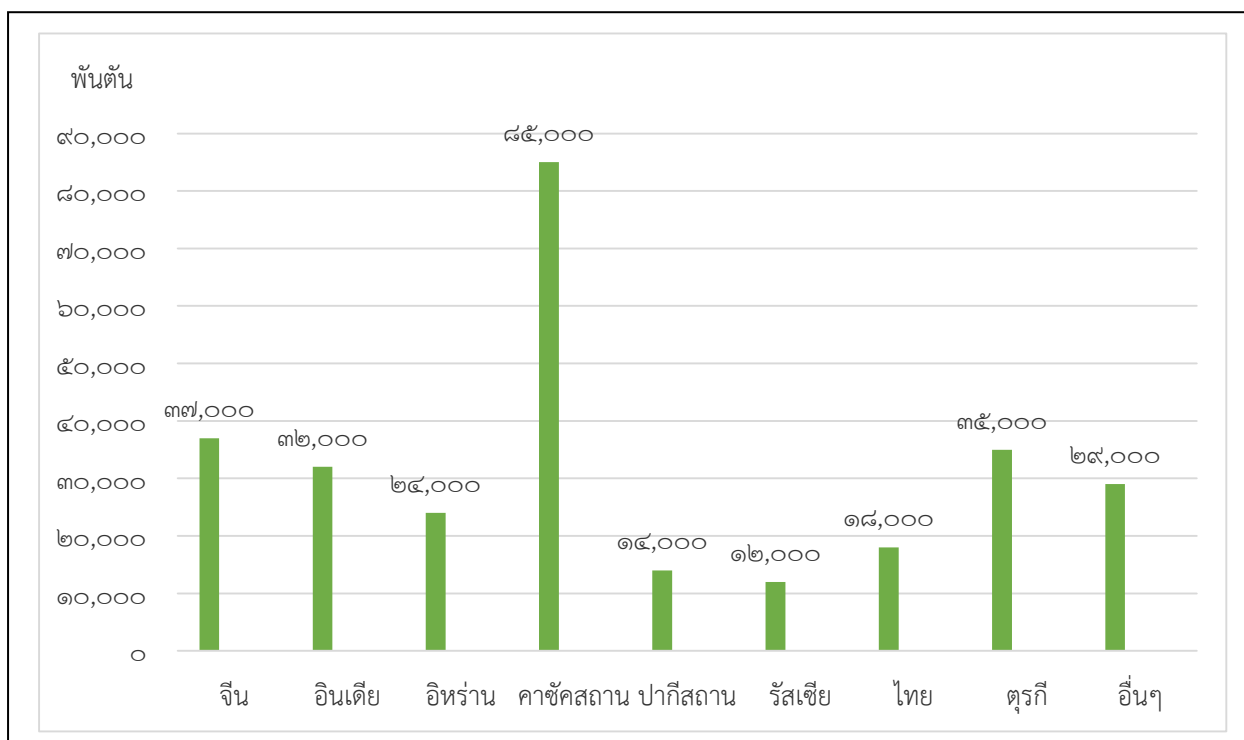
แบไรต์ (Barite) เป็นชื่อแร่ที่มาจากภาษากรีกว่า Barus ซึ่งแปลว่า “หนัก” เนื่องจากเป็นแร่ที่มีความถ่วงจำเพาะสูง แบไรต์ มีส่วนประกอบทางเคมีเป็นแบเรียมซัลเฟต (BaSO_4) โดยทั่วไปจะไม่มีสี หรือมีสีขาว หรือสีไขไก่ แต่อาจจะมีสีเหลือง ชมพู หรือน้ำตาล ซึ่งขึ้นอยู่กับสารปนเปื้อนที่กักอยู่ในผลึกตอนที่จับตัวเป็นก้อน แร่แบไรต์อาจปรากฏอยู่ในรูปผลึกเป็นแท่งสี่เหลี่ยม แท่งสามเหลี่ยม แท่งรูปใบมีด แท่งรูปทรงวงรี หรือเป็นมวลใหญ่ มีความแข็ง ๓-๓.๕ ความถ่วงจำเพาะ ๔.๕ (จัดเป็นแร่โลหะที่หนักผิดปกติแร่หนึ่ง)

๑. ตลาดโลก

๑.๑ ปริมาณสำรอง

จากข้อมูลของ USGS ระบุว่า ในปี ๒๕๖๐ ปริมาณสำรองแร่แบไรต์ของโลกอยู่ที่ประมาณ ๒๙๐ ล้านตัน โดยคาซัคสถานมีปริมาณสำรองมากที่สุดอยู่ที่ระดับ ๘๕ ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน (๓๗ ล้านตัน) ตุรกี (๓๕ ล้านตัน) อินเดีย (๓๒ ล้านตัน) และ อิหร่าน (๒๔ ล้านตัน) ตามลำดับ (รูปที่ ๑)

รูปที่ ๑ ปริมาณสำรองแร่แบไรต์ของโลก

ที่มา : USGS (2017)

๑.๒ การผลิต

ในปี ๒๕๖๐ ผลผลิตแร่แบไรต์อยู่ที่ประมาณ ๗.๗๐ ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา จีน ยังคงเป็นประเทศผู้ผลิตแบไรต์รายใหญ่ที่สุดของโลก มีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของผลผลิตทั้งหมดของโลก ตามมาด้วยอินเดีย (ร้อยละ ๑๔.๒๙) และโมร็อกโก (ร้อยละ ๑๒.๙๙) ส่วนผู้ผลิตสำคัญรายอื่นๆ ได้แก่ อิหร่าน คาซัคสถาน ปากีสถาน และตุรกี (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ การผลิตแร่แบไรต์ของโลก

หน่วย : พันตัน

	๒๕๕๙	๒๕๖๐ e
สหรัฐอเมริกา	๒๔๐	W*
จีน	๒,๘๐๐	๓,๑๐๐
อินเดีย	๑,๐๕๐	๑,๑๐๐
อิหร่าน	๔๘๐	๕๐๐
คาซัคสถาน	๔๘๒	๕๐๐
เม็กซิโก	๑๙๗	๑๔๐
โมร็อกโก	๖๖๙	๑,๑๐๐
ปากีสถาน	๑๐๗	๑๔๐
รัสเซีย	๔๓๔	๔๓๐
ไทย	๒๒๓	๑๕๐
ตุรกี	๑๗๐	๒๐๐
อื่นๆ	๔๗๐	๔๗๐
รวม	๗,๓๒๐	๗,๗๐๐

ที่มา : USGS (2017)

e : Estimated. W : Withheld to avoid disclosing company proprietary data

๑.๓ การใช้

แร่แบไรต์ประมาณร้อยละ ๘๐ ถูกนำไปใช้เป็นแวนลอยวัตถุที่มีน้ำหนัก (weighting agents) ที่ใช้ในการสำรวจหาแหล่งน้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ และการขุดเจาะน้ำบาดาล นอกจากนี้ ยังมีแร่ทางเลือกที่ใช้ทดแทนแบไรต์ ได้แก่ เซเลสไทท์ (celestite) แคลเซียมคาร์บอเนต (calcium carbonate) อิลเมนไนต์ (ilmenite) แร่เหล็ก (iron ore) และ synthetic hematite ซึ่งมีโรงงานตั้งอยู่ในเยอรมนี อย่างไรก็ตาม ไม่มีแร่ทางเลือกใดเหล่านี้ ที่ส่งผลกระทบต่อแบไรต์ในอุตสาหกรรมโคลนเจาะ

จากข้อมูลของ The Barytes Association ประมาณการว่า ในปี ๒๕๖๐ การบริโภคแบไรต์ของโลก อยู่ที่ระดับ ๘.๔ ล้านตัน โดยสหรัฐอเมริกา เป็นผู้บริโภคแบไรต์รายใหญ่ที่สุดของโลก อยู่ที่ประมาณ ๒.๖ ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน (๑.๖ ล้านตัน) ตะวันออกกลาง (๑.๔ ล้านตัน) ยุโรป รวมนอร์เวย์และตุรกี (๐.๖๕ ล้านตัน) รัสเซีย/CIS (๐.๔๕ ล้านตัน) อเมริกาใต้ (๐.๓ ล้านตัน) แอฟริกา (๐.๒๘ ล้านตัน) อินเดีย (๐.๒๕ ล้านตัน) แคนาดา (๐.๒๓ ล้านตัน) และ อิหร่าน (๐.๑๙ ล้านตัน)

๒. สถานการณ์แร่แบไรต์ในประเทศไทย

๒.๑ แหล่งแร่

สำหรับแหล่งแร่แบไรต์ในประเทศไทย มักพบกระจุกกระจายอยู่บนผิวดิน แหล่งแร่ที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งแร่ภูไม้ทอง บริเวณเขตต่อแดนระหว่างอำเภอสี จังหวัดลำพูน กับอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เป็น เกรตโคลนเจาะอยู่ทางภาคเหนือ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ แหล่งบ่อหิน ยางบ้านธาตุ อำเภอเมือง อำเภอปากชม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ภาคกลาง ได้แก่ แหล่งแร่ที่แก่งงูเห่า อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี อำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนแหล่งแร่ในภาคใต้ พบที่เขาไม้ไฟ อำเภอท่าศาลา อำเภอนบพิตา จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒.๒ ปริมาณสำรอง

จากข้อมูลรายงานสถานการณ์ธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี พ.ศ.๒๕๕๘ ของกรมทรัพยากรธรณี ระบุว่า ทรัพยากรแร่แบไรต์ที่มีศักยภาพเป็นไปได้ (พื้นที่แหล่งแร่) ณ สิ้นปี ๒๕๕๗ มีปริมาณ ๓๐.๗๕ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า ๔๕,๖๖๕ ล้านบาท

หมายเหตุ : ปริมาณทรัพยากรแร่ที่มีศักยภาพเป็นไปได้ เป็นการประเมินทางสถิติและวิชาการ ธรณีวิทยา ซึ่งยังไม่มี การประเมินความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจและสังคม และศึกษาความเป็นไปได้ของ โครงการ โดยนำปริมาณการผลิตแร่ในปี ๒๕๕๗ มาหักลบจากปริมาณทรัพยากรแร่ในพื้นที่แหล่งแร่

๒.๓ ประทานบัตร

ในปัจจุบันมีประทานบัตรแร่แบไรต์ที่ยังไม่สิ้นอายุ จำนวน ๘ แปลง ที่อำเภอท่าศาลา กิ่งอำเภอนบพิตา จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอปากชม จังหวัดเลย และอำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ตารางที่ ๒ ข้อมูลประธานบัตรแร่แบไรต์ที่ยังไม่สิ้นอายุ

ผู้ถือประธานบัตร	วันที่ยื่นอายุ	วันที่หมดอายุ	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)	ชนิดแร่
หจก.พี.แอนด์เอส.แบไรต์ไมนิ่ง	๒๑ ก.ย. ๒๕๓๗	๒๐ ก.ย. ๒๕๖๒	นครศรีธรรมราช	ท่าศาลา	กรุงชิง	๑๔๔	แบไรต์
นางสาวศิริธิดา สมิตะสิริ	๖ ก.พ. ๒๕๕๖	๕ ก.พ. ๒๕๖๖	นครศรีธรรมราช	กิ่งอำเภอ นบพิตา	กรุงชิง	๘๘	แบไรต์
หจก. พี.แอนด์เอส.แบไรต์ไมนิ่ง	๔ ก.ย. ๒๕๕๖	๓ ก.ย. ๒๕๖๖	นครศรีธรรมราช	กิ่งอำเภอ นบพิตา	กรุงชิง	๗๒	แบไรต์
หจก.เลขวสุทธิ์	๒ มิ.ย. ๒๕๔๘	๑ มิ.ย. ๒๕๖๓	เลย	ปากชม	ปากชม	๒๘๔	แบไรต์
นายกฤษฎา กัมปนาทแสนยากร (บริษัท เหมืองศคิน จำกัด รับช่วงฯ)	๑๑ เม.ย. ๒๕๕๔	๑๐ เม.ย. ๒๕๖๔	แพร่	ลอง	ตำผามอก	๒๕๔	แบไรต์
หจก.พี.แอนด์เอส.แบไรต์ไมนิ่ง	๔ ก.ย. ๒๕๕๖	๓ ก.ย. ๒๕๖๖	นครศรีธรรมราช	กิ่งอำเภอ นบพิตา	กรุงชิง	๒๔๙	แบไรต์
หจก.พี.แอนด์เอส.แบไรต์ไมนิ่ง	๔ ก.ย. ๒๕๕๖	๓ ก.ย. ๒๕๖๖	นครศรีธรรมราช	กิ่งอำเภอ นบพิตา	กรุงชิง	๒๗๔	แบไรต์
บจก.ทรัพย์หลวง	๑๔ มิ.ย. ๒๕๕๖	๑๓ มิ.ย. ๒๕๖๖	นครศรีธรรมราช	กิ่งอำเภอ นบพิตา	นาแหร่ง	๑๒๒	แบไรต์ เหล็ก

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

๒.๔ การผลิต และการใช้ภายในประเทศ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการผลิตแร่แบไรต์ แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ แร่แบไรต์บดเกรดเคมี เกรดโคลนเจาะ และแบไรต์ก้อน โดยในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณการผลิตแร่แบไรต์บดจำนวน ๑๐๖,๓๙๑ ตัน มูลค่า ๕๐๔.๑ ล้านบาท และแบไรต์ก้อน จำนวน ๔๑,๓๙๑ มูลค่า ๖๑.๕ ล้านบาท โดยผลผลิตแร่แบไรต์มาจากจังหวัดเลย แพร่ และนครศรีธรรมราช สำหรับการใช้แร่แบไรต์ภายในประเทศอยู่ที่ระดับ ๑๒๗,๓๒๐ ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๖.๐๕ ของผลผลิตภายในประเทศ

ตารางที่ ๓ การผลิตและการใช้ แร่แบไรต์

หน่วย : ตัน

	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
การผลิต	๑๐๗,๔๓๗	๑๓๔,๙๖๑	๑๗๐,๖๒๑	๒๒๓,๑๐๑	๑๔๗,๙๕๔
การใช้	๒๑,๗๐๗	๔๙,๘๑๐	๑๐๖,๑๑๑	๑๙๒,๑๙๖	๑๒๗,๓๒๐

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

๒.๕ การค้าระหว่างประเทศ

การส่งออก

ในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณการส่งออกแบรด์ก้อน จำนวน ๓,๖๗๔ ตัน มูลค่า ๑๘.๘ ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ส่งออกไปยังมาเลเซีย สำหรับแบรด์บดเกรดเคมี มีปริมาณการส่งออก จำนวน ๓,๐๙๔ ตัน มูลค่า ๒๒.๙ ล้านบาท โดยส่งออกไปยังประเทศในแถบเอเชีย ได้แก่ เกาหลีใต้ สิงคโปร์ และญี่ปุ่น ในส่วนของเกรดโคลนเจาะ ปริมาณการส่งออกจำนวน ๙,๙๓๙ ตัน มูลค่า ๕๓.๘ ล้านบาท โดยส่งออกไปยังบรูไน สิงคโปร์ และมาเลเซีย

การนำเข้า

ในปี ๒๕๖๐ มีการนำเข้าแร่แบรด์จำนวน ๘๑,๑๓๓ ตัน มูลค่า ๑๗๗.๑ ล้านบาท โดยมีการนำเข้ามาจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จีน สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และ ญี่ปุ่น

ตารางที่ ๔ การส่งออกและนำเข้าแบรด์

หน่วย : ตัน

	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
การนำเข้า	๖๗,๕๓๗	๖๕,๐๘๙	๙๘,๓๕๘	๘๖,๖๕๑	๘๑,๑๓๓
การส่งออก	๕,๕๓๕	๘,๒๔๒	๒๕,๒๕๕	๔๙,๓๗๘	๑๖,๗๐๗

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

๓. สรุป

แนวโน้มการใช้แบรด์ของโลก คาดว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ยังคงเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญของโลก ซึ่งมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมขนส่งและภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าการสำรวจปิโตรเลียมยังคงเติบโตไปพร้อมๆกับการใช้แบรด์ ในปัจจุบันราคาน้ำมันในตลาดโลก ปรับตัวเพิ่มขึ้น ทำให้การขุดเจาะน้ำมันมีแนวโน้มที่ดี ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของผลผลิตแบรด์ สำหรับความต้องการใช้แบรด์ภายในประเทศ ในอุตสาหกรรมต่างๆ คาดว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้น ควรส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถผลิตแร่ ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้แร่ภายในประเทศ

อ้างอิง

www.miningengineeringmagazine.com

U.S. Geological Survey, Mineral Commodity Summaries, January 2017

<https://globenewswire.com>